

อำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน
ตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘

พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกาศบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ ๕ เมษายน ๒๕๕๘ เป็นต้นมา มีวัตถุประสงค์เพื่อคุ้มครองแรงงานที่มีการทำงานบนเรือเดินทะเลระหว่างประเทศรวมถึงการทำงานบนเรือเดินทะเล โกลด์ฝั่งที่มีวัตถุประสงค์ในเชิงพาณิชย์ โดยคุ้มครองทั้งแรงงานไทยและต่างชาติให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล และสอดคล้องกับอนุสัญญาว่าด้วยแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๔๙ (Maritime Labour Convention, 2006)

พระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘ มีหน่วยงานที่รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติฯ ๔ หน่วยงาน ได้แก่ กระทรวงคมนาคม กระทรวงแรงงาน กระทรวงสาธารณสุข และกระทรวงการต่างประเทศ ซึ่งข้าราชการของแต่ละสังกัดถือเป็นพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘ โดยการปฏิบัติการตามพระราชบัญญัติฯ พนักงานเจ้าหน้าที่มีอำนาจหน้าที่ตามมาตรา ๙๕ ดังนี้

๑) ขึ้นไปบนเรือหรือเข้าไปในสำนักงานของเจ้าของเรือ และสถานที่ทำงานเพื่อตรวจสอบสภาพการทำงาน สภาพการจ้าง และสภาพความเป็นอยู่ สอบถามข้อเท็จจริง ถ่ายภาพ ถ่ายสำเนาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจ้าง การจ่ายค่าจ้าง ค่าล่วงเวลา และทะเบียนคนประจำเรือ ปุ่มเรือ เอกสารทะเบียน หนังสือรับรอง และข้อมูลใด ๆ ที่เกี่ยวข้อง เก็บตัวอย่างวัสดุหรือผลิตภัณฑ์ เพื่อวิเคราะห์เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน และกระทำการอื่นใด เพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงในอันที่จะปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘

๒) มีหนังสือสอบถามหรือเรียกเจ้าของเรือ คนประจำเรือ หรือบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องมาชี้แจงข้อเท็จจริง หรือให้ส่งสิ่งของหรือเอกสารที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการพิจารณา

๓) มีคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของเรือหรือคนประจำเรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘

การจะปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัติฯ ได้นั้น พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องมีบัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และแบบที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมกำหนด กล่าวคือ จะต้องผ่านหลักสูตรการฝึกอบรมพนักงานเจ้าหน้าที่ตรวจแรงงานทางทะเล ตามพระราชบัญญัติฯ ซึ่งเป็นไปตามประกาศกรมเจ้าท่า ที่ ๑๖๙/๒๕๖๕ ลงวันที่ ๒๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ และในการปฏิบัติหน้าที่นั้น พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องแสดงบัตรประจำตัวต่อเจ้าของเรือหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

กรณีมีข้อร้องเรียนหรือข้อพิพาทระหว่างคนประจำเรือและเจ้าของเรือที่เจ้าของเรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติฯ หมวด ๔ สภาพการจ้าง ซึ่งข้อร้องเรียนหรือข้อพิพาทนั้นเกิดขึ้นระหว่างที่คนประจำเรือยังปฏิบัติงานให้แก่เจ้าของเรืออยู่ พนักงานเจ้าหน้าที่สามารถดำเนินการโดยมีหนังสือสอบถามหรือเรียกเจ้าของเรือ และมีคำสั่งเป็นหนังสือให้เจ้าของเรือปฏิบัติให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติฯ ได้ ทั้งนี้เป็นไปตามมาตรา ๙๕ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘

อย่างไรก็ตาม หากมีข้อพิพาทเกิดขึ้นระหว่างคนประจำเรือและเจ้าของเรือ กรณีที่เจ้าของเรือฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัติฯ และคนประจำเรือมีความประสงค์ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ดำเนินการตามพระราชบัญญัติฯ อีกทั้งคนประจำเรือได้พ้นสภาพจากการเป็นคนประจำเรือของบริษัทเจ้าของเรือแล้วไม่ว่าจะโดยการเลิกจ้างหรือลาออก คนประจำเรือไม่มีสิทธิยื่นคำร้องต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ และพนักงานเจ้าหน้าที่ไม่สามารถสอบสวนข้อเท็จจริงอย่างใด ๆ ได้ เนื่องจากพระราชบัญญัติฯ ไม่ได้ให้อำนาจเกี่ยวกับการพิจารณาคำร้องของพนักงานเจ้าหน้าที่ไว้ พนักงานเจ้าหน้าที่จึงไม่มีอำนาจรับและพิจารณาคำร้องได้ ดังนั้น หากคนประจำเรือต้องการเรียกร้องเกี่ยวกับสิทธิได้รับเงินอย่างหนึ่งอย่างใดตามพระราชบัญญัติฯ คนประจำเรือจะต้องไปใช้สิทธิที่ศาลแรงงาน ตามมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานทางทะเล พ.ศ. ๒๕๕๘